

**Извештај за самоевалуација на  
институцијата и  
на студиските програми  
на  
Институтот за македонски јазик  
„Крсте Мисирков“, Скопје,**

**март 2015**

## ВОВЕД

Евалуацијата претставува процена на квалитетот на високото образование, која опфаќа голем број експлицитни процедури за проценување на институциите за високо образование, кадарот во нив и студиските програми според кои се одвива наставниот процес и процесот на високообразовните установи. Методологијата за извршување на евалуацијата се одвива по правилата усвоени во рамките на ЕУ. Во Република Македонија евалуацијата е предвидена како обврска опишана во Законот за високо образование (Службен весник на РМ, 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10 и 17/11). Таму со оваа постапка е предвидено оценување на квалитетот на вршење на високообразовната дејност, управувањето, финансирањето, академските и други активности. Овој процес предвидува надворешна евалуација и самоевалуација. Самоевалуацијата е законска обврска на високообразовната институција. За исполнување на оваа обврска, а според член 77 од Законот за високо образование, член 315 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Оттаму произлегува и обврската на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја следи оваа процедура и да изврши самоевалуација на постдипломските студии „Македонистика со комуникологија“.

Врз основа на чл. 43 и чл. 58 од Статутот на ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“, чл. 47 од Законот за научноистражувачка дејност (Сл. весник на РМ бр. 103/08, бр. 24/11), чл. 77 од Законот за високо образование (Сл. весник на РМ бр. 105/08, бр. 103/08, 17/11), Советот на ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“ на својата 53. седница одржана на 1.12.2014 год. изврши избор на членови на Комисија за самоевалуација на ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје (Одлука бр. 02-476/1), во состав:

- проф. д-р Катица Трајкова (претседател)
- проф. д-р Лилјана Макаријоска (член)
- проф. д-р Еленка Стоевска-Денчова (член)
- проф. д-р Симона Груевска-Маџоска (член)
- проф. д-р Елка Јачева-Улчар (член)
- доц. д-р Весна Костовска (член)
- Благоица Ангеловска (член од студентите)

Самоевалуацијата е извршена на начин и според условите утврдени со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Упатството за самоевалуација. Притоа е земено предвид дека евалуацијата се врши на тековната генерација постдипломци на Институтот за македонски јазик на студиите „Македонистика со комуникологија“ и притоа резултатите се дадени издвоено за 2014/2015 година.

Евалуацијата започна во 2015 година, а овде се приложуваат добиените резултати.

## **Самоевалуација на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, постдипломски студии „Македонистика со комуникологија“**

### **Опис на Институтот**

Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ е основан во март 1953 год. со цел сестрано да го проучува македонскиот јазик, да ги поттикнува творечките потфати во таа област и да се грижи за усовршување на научните и на стручните работници во него. Основните насоки по кои би се одвивала дејноста на Институтот биле зацртани преку пет одделенија и тоа: Одделение за современ македонски јазик, Одделение за дијалектологија, Одделение за лексикологија и лексикографија, Одделение за ономастика и Одделение за историја на македонскиот јазик, кои работеле врз долгорочни проекти: *Интенцијално-синтаксички речник на македонските глаголи*, *Македонски дијалектен атлас*, *Толковен речник на македонскиот јазик*, односно *Речник на македонската народна поезија*, *Речник на имињата на населени места*, односно *Речник на презимињата кај Македонците* и *Речник на македонските црковнословенски текстови*.

Една од основните задачи на Институтот при неговото формирање беше прибирање и обработка на лексички материјал не само од територијата на Македонија во нејзините државни граници туку и од нејзиното пошироко етничко простирање. Како резултат од ова, во издание на Институтот излегоа тритомниот *Речник на македонскиот јазик* до 1966 год., *Правописот на македонскиот литературен јазик* во 1970 година. Во исто време се одвиваат и интензивните теренски истражувања, прибирање на дијалектолошки материјал како основа за изработка на *Македонски дијалектен атлас* и ономастички материјал, избор и ексцерпција на старите црковнословенски текстови како основа за *Речникот на македонските*

*црковнословенски текстови*. Богатиот, макотрпно собиран картотечен фонд го претставува лексичкиот фонд на македонскиот јазик на историски и на современ план.

Издавачката дејност на Институтот е своевидно сведоштво за развојот на македонистичката научна мисла. Како резултат од долгогодишната работа, заснована врз богатиот картотечен материјал собиран од повеќе генерации соработници, се издадени значајни проекти како: *Интенцијално-синтаксичкиот речник на македонските глаголи* во шест томови, *Речникот на презимињата на Македонците* во два тома, *Речникот на топонимите по сливот на Брегалница со Обратниот речник* кон него, *Речникот на македонската народна поезија* во четири томови, *Толковен речник на македонскиот јазик* во шест томови, потоа првиот том од *Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* (и првите свески од вториот том) и воведниот том на *Македонскиот дијалектен атлас*.

И други проекти резултираат со посебни изданија: *Лексиката на материјалната култура во македонските црковнословенски текстови*, *Речник на грчко-црковнословенски лексички паралели*, *Лексиката во поетските творби на Климент Охридски*, *Речникот на личните имиња во македонското народно творештво*, *Банскиот говор*, *Речник на имињата на населените места во Р Македонија (Б, Ѓ, Е, Ј, Н, Р, Т, Ќ, У, Ф, Х; Џ, Ш)*.

Издавачката дејност се реализира преку постојаните едичии: *Стари текстови*, *Посебни изданија* и *Јазикот наш денешен*.

Во првата, *Стари текстови*, досега се издадени 10 книги, монографски изданија на одделни ракописи работени врз принципот: анализа на текстот и потоа во прилог интегралниот текст (расчитан или фототипски).

Во едичијата *Посебни изданија* од 1960 год., се застапени теми што се однесуваат на историскојазични проблеми од најстариот период на развитокот на црковнословенскиот јазик, од современиот македонски јазик, од дијалектологијата, ономастиката. Досега се отпечатени 78 книги.

Најмлада, но не и помалку значајна е едичијата *Јазикот наш денешен* со 24 книги досега, меѓу кои се и зборниците од рефератите од научните собири во рамките на *Деновите на Благоја Корубин* со повеќе од триста прилози.

Како органи на Институтот излегуваат списанијата *Македонски јазик* и *Македонистика*. Списанието *Македонски јазик* почна да излегува во 1950 год. како билтен на Катедрата за јужнословенски јазици на Филолошкиот факултет, а од 1954 год. како орган на Институтот. Последен е бројот 65 на списанието.

Списанието *Македонистика* излегува повремено од 1977 година, и во него се објавуваат пообемни македонистички трудови и јазичен материјал од сите подрачја на македонистиката. Досега се излезени 13 броеви.

Изданијата на Институтот се помошна литература за нашите лекторати во странство и се застапени во библиотеките на повеќе славистички центри.

Во Институтот денес продолжува работата врз долгорочните проекти. *Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, меѓународно координиран проект што може преку дигитализацијата на средновековните ракописи да даде голем прилог во создавањето на стандардизиран електронски јазичен корпус како дел од идниот интернационален црковнословенски корпус. Работата врз *Македонскиот дијалектен атлас* ги претставува лексичкото богатство и диференцијалните особености на македонските дијалекти.

Нови научноистражувачки проекти се: *Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија*, *Речникот на топонимите во Воденско*, *Речникот на синонимите во македонскиот јазик*, *Речникот на антонимите во македонскиот јазик* и *Семантичко-деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи*.

Во рамките на билатералната соработка со Словенија во Институтот се работеа и двата проекти: *Словенскиот суфикс \*-ina во апелативниот и топонимскиот фонд на македонскиот и на словенечкиот јазик* и *Фонетско-фонолошки истражувања во македонскиот и во словенечкиот јазик*.

Од 2010 година започна соработката со Управата за заштита на културното наследство и се реализираа повеќе проекти финансирани од Министерството за култура:

2010 год.

1. Дигитализација на топонимскиот материјал на територијата на северозападна Македонија
2. Вратничко-полошки говори – духовна ризница

2011 год.

1. Дигитализација на звучното културно наследство
2. Дигитализација на Картотеката на народната поезија
3. Дигитализација на Картотеката на народната проза
4. Магленовлашкиот дијалект во светлината на македонското опкружување

5. Дигитализација на лексички материјал од тематските области: 1. Делови на човечкото тело; 2. Физички и психички особини на човекот; 3. Болести и лекување; 4. Хигиена; 5. Роднински односи.
6. Дигитализација на текстот на Радомировото евангелие од Картотеката на црковнословенскиот јазик од македонска редакција,
7. Дигитализација на Картотеката на глаголите на македонскиот современ (стандарден) јазик.
8. Дигитализација на Картотеката на лексиката на современиот македонски јазик (изработка на индекс на зборови од А–Д)
9. Дигитализација на онимискиот материјал на македонската јазична територија (А–О)
10. Дигитализација на топонимскиот материјал на територијата на Скопско
11. Македонскиот генеолошки систем од генеолошки, семантички и структурен аспект

2012 год.

1. Поимник на зборови од областа на информатичката технологија.
2. Говорите на исламизираниите Македонци во Полошко.
3. Дигитализација на топонимскиот материјал на територијата на Битолско.
4. Дигитализација на онимискиот материјал на македонската јазична територија (П–Ш).
5. Дигитализација на топонимски материјал од Велешко.
6. Меѓујазичното влијание на македонскиот говор и албанскиот гегиски говор во Тетово.
7. Дигитализација на лексички материјал од тематските области: 1. Сточарство; 2. Диви животни, лазачи, инсекти и 3. Риби.
8. Дигитализација на дијалектен материјал од Картотеката на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик, дигитализација на лексички материјал од тематските области 1. Занаети и 2. Домашни животни.
9. Дигитализација на дијалектен материјал од Картотеката на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик, дигитализација на лексички материјал од тематските области 1. Приготвување храна и 2. Обработка на земјата.

2013 год.

1. Дигитализација на топонимскиот материјал на територијата на Неготинско, Кривопаланечко и Крушевско.

2. Дигитализација на дијалектен лексички материјал од Картотеката на Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик (арх. број: XVI/1-19; XVI/20-40; XVI/41-59; XVI/60-76; XVII/1-22; XVII/23-41); (арх. број: VII/1-21; VII/22-40; VII/41-60; VII/61-51; VIII/1-20; VIII/20-37; VIII/38-48; VIII/49-60); (арх. број: X/1-22; X/23-41; X/42-62; X/63-82; X/83-103); (арх. број: XII/1-20; XII/21-38; XII/39-59; XII/60-82; XII/83-107); (арх. број: XIV/1-22; XIV/23-40; XIV/41-62; XIV/63-82; XV/1-12); (арх. број: XXIII/1-18; XXIII/19-37).
3. Поимник на зборови од областа на информатичката (фаза 3)
4. Дигитализација на текстот на Охридскиот апостол од Картотеката на проектот Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција.
5. Дигитализација на текстот на Верковиќевиот апостол од картотеката на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, л. 1–49.
6. Дигитализација на текстот на Верковиќевиот апостол од картотеката на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, л. 50-99.

2014 год.

1. Дијалектите на македонскиот јазик – промотивно-афирмативна презентација (интерактивно ЦД со дијалектна карта, писмени и аудиозаписи од македонски изворни говорители), фаза 1 - дијалектолошка работилница
2. Правопис на македонскиот стандарден јазик
3. Поимник на зборови од областа на информатичката технологија (фаза 4)

Во рамките на овие проекти, треба да се издвои проектот Дијалектите на македонскиот јазик – промотивно-афирмативна презентација (интерактивно ЦД со дијалектна карта, писмени и аудиозаписи од македонски изворни говорители), фаза 1 – дијалектолошка работилница, кој претставува дел од Националната стратегија за развој на културата за периодот 2013–2017 и треба да претставува прв практичен продукт од непосредната заштита на дијалектите на македонскиот јазик како духовно (нематеријално) културно наследство.

Институтот остварува соработка на научноистражувачки проекти со сродните институции, со Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, со МАНУ, активно учествува и во работата, развојот и афирмацијата на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура со вклучување во лекторската дејност, зема активно учество на научните конференции, на предавањата и обезбедува литература за нашите лекторати во странство.

Соработката со Управата за заштита на културното наследство при Министерството за култура е во врска со конкретната заштита на јазикот како духовно културно наследство, на дијалектите на македонскиот јазик, како и на топономастиконот на Република Македонија.

На планот на афирмацијата на македонскиот јазик, литературата, фолклорот, националната историја како најголеми национални вредности Институтот реализира повеќе заеднички активности со другите национални институти.

Во Институтот за македонски јазик има вкупно 35 вработени од кои наставно-научниот кадар го сочинуваат 24 вработени, од нив вкупно 22 учествуваат во образовниот процес, додека другите имаат задолженија исклучиво во научноистражувачките и апликативните активности. Административниот кадар, односно секторот за стручни и општи работи во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, брои 11 вработени.

Од академската 2011/2012 до академската 2014/2015 се запишале вкупно 47 студенти.

Во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ е акредитирана една студиска програма од втор циклус студии – „Македонистика со комуникологија“. И во рамките на третиот циклус, докторски студии е акредитирана една студиска програма – модул јазик, потпрограма – македонски јазик: „Научноистражувачки студии на македонскиот јазик“.

### **Мисија на Институтот**

Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ како единствена научна установа во Република Македонија е формирана за научни истражувања на македонскиот јазик и како единствен овластен субјект за заштита на македонскиот јазик и на македонската топонимија како дел од духовното и културното наследство на македонскиот народ.

Институтот за македонски јазик располага со огромен картотечен материјал собиран од теренот на Македонија во нејзините етнички рамки, на сите нивоа на јазикот. Така, покрај картотеката за изработка на Толковниот речник на македонскиот јазик, во Институтот постојат и следниве картотеки: историска, на народната поезија и проза, дијалектна, топонимиска и антропонимиска и др. Дел од овие картотеки се



обработени и монографски засведочени, дел сè уште чекаат на обработка. Со оглед на тоа што студиите од прв степен даваат основен, но не и специјализиран и компетентен кадар за обработка на јазичен материјал, како од лексикографски аспект, така и од аспект на расчитување средновековни текстови пишувани во скриптура континуа, ниту доволно обучен кадар подготвен за теренски истражувања (особено важен за дијалектолошките и ономастичките проучувања), и доволно специјализиран да се занимава посериозно со дијалектолошки, ономастички и лексиколошки анализи, сметаме дека нашите постдипломски студии би биле голем придонес во креирањето на компетентен кадар. Кандидатите кои ќе следат специјалистички курсеви од областа на македонскиот јазик, а во склоп на дефинираните од наша страна постдипломски студии, потоа без проблем би можеле да се вклучат и во работата на Институтот, како надворешни соработници или како редовно вработени во ИМЈ, особено имајќи го предвид недостигот од млади научни кадри на сите проекти во Институтот.

Македонскиот јазик во Република Македонија не е само средство за комуникација, тој е суштината на националниот и културниот идентитет, или, како што рекол Крсте Мисирков, нашиот патрон, нашиот јазик е нашата татковина. Затоа ја имаме предвид и потребата за изучување на македонскиот јазик како дел од културното наследство на Република Македонија (што е регулирано со Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство и со Законот за заштита на културното наследство, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/2004), а што Институтот за македонски јазик, како овластен субјект за заштита на јазикот и топонимите, го обврзува на највисоко ниво да води грижа за заштитата на македонскиот јазик на историски, географски и на современ план. Еден од главните фактори за водење грижа за македонскиот јазик е токму развивањето на свеста за значењето на македонскиот јазик, како важен и неделив сегмент од светското јазично богатство; еден од начините за постигнување на оваа цел е токму подигнувањето на нивото на образование од научната област македонистика во рамките на нашата држава.

Изучувањето на македонскиот јазик подразбира целокупност на јазичниот развој со своја историја, ономастика, лексичко богатство, дијалекти и современ развој со сите комплексности и вариетети што ги крие тој развој. Затоа, за вистински образован кадар од областа на македонистиката неопходен е повеќестран пристап кон оваа научна проблематика, а таквиот пристап целосно и комплетно може да го понуди Институтот за македонски јазик со својот кадар којшто ги покрива сите подрачја на

македонистиката и со своите богати картотеки кои го претставуваат духовното богатство на македонскиот јазик.

### **Стратегија за остварување на мисијата**

Институтот во рамките на своето дејствување има зацртано постојано да го подигнува нивото на научноистражувачкиот процес, поттикнувајќи ги проектните активности и инсистирајќи на интензивна соработка меѓу проектите заради остварување на заедничката цел – заштитата на македонскиот јазик и правилна употреба на македонскиот јазик во сите сфери на општеството.

На национално ниво, Институтот настојува активно да учествува во креирањето на јазичната политика и се залага за поголема општествена поддршка на научноистражувачките дејности поврзани со јазикот. За остварување на мисијата на Институтот од особена важност е популаризацијата на резултатите од научноистражувачката дејност, подигнувањето на јазичната култура и континуирано известување на јавноста за состојбата во јазикот.

На меѓународен план, стратегијата на Институтот е насочена кон изнаоѓање можности за активно учество во меѓународни проекти. Исто така, Институтот е отворен за соработка со сите меѓународни установи и со поединци што се занимаваат со сродни, особено со славистички истражувачки теми.

Целта на Институтот е да ги зацврсти врските со центрите што се занимаваат со лингвистички проучувања, да создава услови за постојан проток на идеи. Соработката и размената на кадри, кои ќе го пренесуваат искуството и резултатите од научноистражувачката дејност на меѓународно ниво има особена важност за остварување на мисијата на Институтот.

Стратегијата на Институтот е насочена кон остварување на квалитетна научноистражувачка дејност во рамки на проектите, но и надвор од нив, кон меѓународна соработка со која се овозможува обединување на научноистражувачките резултати.

Достапноста на резултатите од дејноста на Институтот се остварува преку издавачката дејност. И покрај тешкотиите во однос на финансирањето, континуитетот во издавањето не е прекинат.

Еден од најважните елементи за остварување на мисијата на Институтот е системското обучување на научен кадар. Институтот и понатаму ќе настојува да

создаде услови за примање млад соодветен кадар. Трајната грижа за научниот подмладок создава солидни темели за успешно остварување на мисијата на Институтот. Со дефинираните постдипломски студии, всушност, се обучуваат млади луѓе, кои можат да се вклучат во работата на ИМЈ, како надворешни соработници или како редовно вработени во ИМЈ.

## Студиски програми

### Студиска програма „Македонистика со комуникологија“

Постдипломските студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се воведени во 2011 година, односно првата генерација постдипломци се запиша во академската 2011/2012 година. Постои една студиската програма за втор циклус студии – „Македонистика со комуникологија“. Според евиденцијата на службата за студентски прашања, вкупниот број на запишани студенти на постдипломските студии е 47, и тоа:

- Во академската 2011/2012 година на студиската програма по *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се запишани 22 студенти.
- Во академската 2012/2013 година на студиската програма по *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се запишани 16 студенти.
- Во академската 2013/2014 година на студиската програма по *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се запишани 6 студенти.
- Во академската 2014/2015 година на студиската програма по *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се запишани 3 студенти.

Наставниот кадар којшто учествува во наставата на вториот циклус студии е следниот:

д-р ВЕЛКОВСКА СНЕЖАНА, научен советник/редовен професор

д-р ВЕНОВСКА-АНТЕВСКА СНЕЖАНКА, научен советник/редовен професор

д-р ГАЈДОВА УБАВКА, научен советник/редовен професор

д-р ГРУЕВСКА- МАЏОСКА СИМОНА, научен советник/редовен професор

д-р ДАВКОВА-ЃОРГИЕВА СВЕТЛАНА, научен советник/редовен професор

д-р ДОДЕВСКА-МИХАЈЛОВСКА ОЛГИЦА, научен советник/редовен

професор д-р ЃУРКОВА АЛЕКСАНДРА, научен/советник, редовен професор

д-р ЈАЧЕВА-УЛЧАР ЕЛКА, научен советник/редовен професор

д-р ЈОВАНОВА-ГРУЈОВСКА ЕЛЕНА, виш научен соработник/ вонреден професор

д-р КОСТОВСКА ВЕСНА, научен соработник/доцент

д-р ЛАБРОСКА ВЕСЕЛИНКА, научен советник/редовен професор

д-р МАКАРИЈОСКА ЛИЛЈАНА, научен советник/ редовен професор

д-р МОМИРОВСКА МЕРИ, научен соработник/доцент

д-р МИОВСКА ВЕСНА, научен соработник/доцент

д-р СТЕФАНОВСКА-РИСТЕСКА ФАНИ, научен соработник/доцент

д-р СТОЕВСКА-ДЕНЧОВА ЕЛЕНКА, научен советник/редовен професор

д-р ТАНТУРОВСКА ЛИДИЈА, научен советник/редовен професор

д-р ТРАЈКОВА КАТИЦА, научен советник/редовен професор

д-р ЦВЕТАНОВСКИ ГОЦЕ, научен советник/редовен професор

д-р ЦУБАЛЕВСКА МЕРИ, научен советник/редовен професор

Од научниот кадар во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 14 научни работници се со највисокото научно звање научен советник/редовен професор, 1 е со звање виш научен соработник/вонреден професор и 4 се научни соработници/доценти.

Помошнонаставниот научен кадар којшто учествува во наставата на вториот циклус студии се состои од тројца асистенти-истражувачи, и тоа:

м-р АНДОНОВСКА ХРИСТИНА, асистент-истражувач

м-р ЕВРОСКА КАТИЦА, асистент-истражувач

м-р ПЕТРОВА-ЏАМБАЗОВА СНЕЖАНА, асистент-истражувач

Во академската 2014/2015 година на студиската програма по „Македонистика со комуникологија“ при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје се запишани 3 студенти.

Институтот за македонски јазик располага со следните просторни и материјални услови за одржување на наставата:

Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје се наоѓа на ул. „Григор Прличев“ бр. 5 со вкупна квадратура од 2534 м<sup>2</sup>. Институтот располага со амфитеатар со 120 седишта, сала за состаноци (60 м<sup>2</sup>) со 30 седишта, поврзана со интернет, седум училници (шест од 25 м<sup>2</sup> и една од 40 м<sup>2</sup>). Во Институтот има 24 кабинети (секој по 15 м<sup>2</sup>), библиотека од 70 м<sup>2</sup>, читална од 15 м<sup>2</sup>. Институтот располага со соодветна опрема (постојана интернет-врска и компјутерска опрема).

Институтот за македонски јазик располага со сопствена библиотека со богат библиотечен фонд од научни книги, научни списанија, научна документација и сопствени изданија (повеќе од 10 000). Библиотеката редовно се збогатува со релевантна домашна и странска научна литература од научните подрачја застапени во наставниот план и наставните програми на студиската програма.

Логистиката за одржување на наставата се состои од администратор на постипломските студии, одговорен сметководител и архивар.

Надворешна соработка – Институтот за македонски јазик остварува соработка со Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на УКИМ, како и со другите катедри на овој факултет, потоа со Државниот тетовски универзитет, Државниот универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Управата за заштита на културното наследство при Министерството за култура на РМ итн.

Институтот за македонски јазик остварува соработка и со институции од странство, како на пример: Старословенскиот институт и Филозофскиот факултет од Загреб, Хрватска, Институтот за српски јазик од Белград, Србија, Универзитетот во Торун, Полска, Универзитетот „Етвош Лоранд“ во Будимпешта, Институтот за словенечки јазик „Фран Рамовш“ при САЗУ, Љубљана, Филозофскиот факултет од Љубљана и Педагошкиот факултет од Марибор, Катедрата за балкански јазици при Филолошкиот факултет на Московскиот државен универзитет, Универзитетот од Чикаго, ИНАЈКО од Париз, Филозофскиот факултет и Словенскиот институт од Прага, Етимолошкиот отсек при Институтот за чешки јазик во Брно, Универзитетот во Ополе, Универзитетот во Познањ, Универзитетот во Вроцлав и Универзитетот во Гњезно во Полска, Универзитетот во Санкт Петербург во Русија, Институтот за словенски јазикци во Москва, Универзитетот „Карл Франц“ од Грац, Кирилometодиевскиот центар од Софија, Бугарија итн.

Институтот за македонски јазик остварува богата научноистражувачка дејност којашто се состои од работа на научноистражувачки проекти, индивидуална научноистражувачка работа и учество на научни конференции. Во моментот, во Институтот се работи на следниве национални проекти:

1. Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција,
2. Македонски дијалектен атлас,
3. Толковен речник на македонскиот јазик,
4. Речник на синоними во македонскиот јазик,
5. Речник на антоними во македонскиот јазик,
6. Семантичко-деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик,
7. Речник на топонимите во Воденско,
8. Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија.

#### Опис на студиската програма

Македонскиот јазик во Република Македонија не е само средство за комуникација, тој е суштината на националниот и културниот идентитет, или, како што рекол Крсте Мисирков, нашиот патрон, нашиот јазик е нашата татковина. Затоа ја имаме предвид и потребата за изучување на македонскиот јазик како дел од културното наследство на Република Македонија (што е регулирано со Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство и со Законот за заштита на културното наследство „Службен весник на РМ“ бр. 20/2004), а што Институтот за македонски јазик, како овластен субјект за заштита на јазикот и топонимите, го обврзува на највисоко ниво да води грижа за заштитата на македонскиот јазик на историски, географски и на современ план. Еден од главните фактори за водење грижа за македонскиот јазик е токму развивањето на свеста за значењето на македонскиот јазик, како важен и неделив сегмент од светското јазично богатство; еден од начините за постигнување на оваа цел е токму подигнувањето на нивото на образование од научната област македонистика во рамките на нашата држава.

Изучувањето на македонскиот јазик подразбира целокупност на јазичниот развој со своја историја, ономастика, лексичко богатство, дијалекти и современ развој со сите комплексности и вариетети што ги крие тој развој. Затоа, за вистински образован кадар од областа на македонистиката неопходен е повеќестран пристап кон

оваа научна проблематика, а таквиот пристап целосно и комплетно може да го понуди Институтот за македонски јазик со својот кадар којшто ги покрива сите подрачја на македонистиката и со своите богати картотеки кои го претставуваат духовното богатство на македонскиот јазик.

Во модерниот начин на живеење и на работа, кој се базира врз размена на идеи и размисли во сите сфери, не само во медиумите како една значајна алка на информираност на општеството во XXI век, ниту само во државните органи каде е суштинско какво ќе биде нивото на комуникативност и елоквентност на секој вработен кадар во држава која претендира на што поскорешен влез во Европската Унија, туку и во работата на фирмите и компаниите во кои основата на успехот лежи во вистинскиот начин на пласирање на идејата за нов бизнис или издржаноста на нов проект, комуникологијата се налага како неодминлив правец на специјализација на високообразованите кадри, не само филолози, туку и од други сфери на хуманитарните науки, а кои знаат да го препознаат вистинскиот пат кон успехот. Со комуникологијата осмислена како дел од семиотиката, но и од лингвистиката во оној нејзин сегмент што се базира на најсовршениот начин на комуникација, а тоа е човековиот јазик, со студиската програма **Македонистика со комуникологија** ќе ја пополниме празнината во образовниот систем, што во моментов се чувствува, а тоа е соодветниот начин на комуникација во соодветна прилика. Во современите образовни пристапи во светот, на семиотиката и на начините на комуникација се обрнува сè повеќе внимание и им се дава посебно место во наставните програми не само на хуманитарните науки туку и пошироко. Потребата за изучување на комуникологијата, што во светот веќе се наложила, уште повеќе се чувствува во нашата средина и затоа сметаме дека треба да биде дел од образовниот систем на нашите млади луѓе и дека ќе им помогне во нивната афирмација во сите сфери на модерното живеење.

Со студиската програма **Македонистика со комуникологија** ќе се образуваат кадри, кои ќе можат да ги задоволат потребите во повеќе сфери на општественото живеење: кадар во наставно-образовниот процес на сите рамништа, од основно до високо образование, научен кадар за Институтот за македонски јазик, но и за сродни институции, високообучени лектори за сите сфери, оспособени за јазична редакција на стручен текст од повеќе области, новинарски кадар за пишаните и за електронските медиуми, кадар што ќе биде одговорен за медиумско покривање и информирање на разни државни и приватни институции и сл.

Научноистражувачкиот пристап што ќе го примениме во реализацијата на студиската програма **Македонистика со комуникологија** се базира на современите методи и принципи на работа во семиотиката, лингвистиката и македонистиката. Тоа подразбира дека структурниот методолошки пристап ќе биде комбиниран со описните принципи на дистрибуционалистите, но и со современите информатички методи на презентација и изложување на научен материјал, се разбира, сето тоа поткрепено, со многу прагматика базирана на долгогодишното искуство на кадарот од Институтот, но и базирана врз конкретни примери од богатите картотеки на Институтот.

Современите научни истражувања налагаат мултидисциплинарен пристап во лингвистичките истражувања, а тоа подразбира поширок опфат на планот на анализите, кој се базира врз семиотиката како општа наука за знаците и за комуникацијата, потоа антропологијата како наука која се осврнува на човековата активност во општеството, социологијата како наука која го изучува општеството, а се разбира дека јазикот е неодминлив сегмент на општеството, и најпосле културологијата чиј еден дел е пресликан во човековиот јазик. Тоа значи дека лингвистичките и македонистичките анализи ќе се базираат врз најсовремените светски мултидисциплинарни тенденции, а што посебно ќе дојде до израз во пристапот кон комуникологијата која самата по себе е интердисциплинарна.

Со студиската програма **Македонистика со комуникологија** ќе градиме кадар, кој со својата подготвеност и компетентност ќе може да се вклучува и во други видови студии, што значи дека нашата студиска програма ќе биде отворена и компатибилна со сродните студиски програми и ќе овозможи проодност во двата правци за оние студенти што ќе одлучат да го променат или да го видоизменат профилот на втор циклус студии за кој првично се определиле.

Вториот циклус студии **Македонистика со комуникологија** ќе се изведува во текот на една академска година. Наставата ќе се одвива во текот на два семестри, а рокот на изработка на магистерскиот труд е една година од прифаќањето на темата на Научниот совет на Институтот.

Менторот му помага на кандидатот во дефинирањето на темата, во самата практика го воведува во научноистражувачката работа на соодветната тема, му помага во изборот и наоѓање соодветна литература и го следи магистрантот во севкупната работа за изработка на магистерскиот труд.

По успешната одбрана на магистерскиот труд, кандидатот се здобива со научен степен **магистер по македонистика со комуникологија**.



Услови за стекнување на правото кандидатот да се запише на втор циклус студии **Македонистика со комуникологија** се:

1. Завршени додипломски четиригодишни студии од подрачјето на хуманистичките или општествените науки;
2. Познавање на еден странски светски јазик.

Кандидатите се стекнуваат со продлабочени знаења од областа на современите лингвистички проучувања, со методите на лексикографската научна работа и со современите научни истражувања на македонскиот јазик од дијахрониски и од синхрониски аспект.

Со обработката на темата за магистерски труд кандидатот директно ќе ги примени своите знаења во областа на научноистражувачката работа и ќе се здобие со конкретни компетенции од избраната област во рамките на македонистиката и комуникологијата.

По завршувањето на втор циклус студии и по одбраната на магистерскиот труд кандидатот се здобива со научен степен **магистер по македонистика со комуникологија**.

Студиската програма на постдипломските студии **Македонистика со комуникологија** е составена од задолжителни и изборни предмети. На овој начин е овозможено самиот кандидат да учествува во креирањето на програмата според сопствените афинитети.

Студиската програма предвидува студентот да постигне 28 ЕКТС кредити од задолжителните предмети (слушани во првиот семестар), 15 кредити од изборните предмети (слушани во вториот семестар), 2 кредити за изработка на семинарската работа и 15 ЕКТС-кредити за изработка на магистерската теза, односно е предвидено да постигне вкупно 60 ЕКТС-кредити.

Предметите се придружени и со соодветна оптовареност на студентите во смисла на предвидени студентски обврски и пропишан број часови во директната настава. Услов за да се пристапи кон изработка на магистерскиот труд е кандидатот да освои 45 ЕКТС-кредити.

1. Задолжителните предмети (вкупно 4) ги слушаат сите студенти запишани на втор циклус студии, и тоа во првиот семестар. Секој задолжителен предмет носи по 7 ЕКТС-бодови (кредити), или вкупно 28 кредити.

2. Од понудената листа на изборни предмети од Листата на изборни предмети за студиската програма *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за

македонски јазик „Крсте Мисирков“, студентот избира 2 предмети и од Универзитетската листа на слободни изборни предмети на УКИМ избира 1 предмет, според својот афинитет и интерес, кои ќе ги слуша во вториот семестар. Секој од двата изборни предмети од Листата на изборни предмети за студиската програма *Македонистика со комуникологија* при ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје носи по 6 кредити (ЕКТС), а изборниот предмет од Листата на изборни предмети од Универзитетската листа на слободни изборни предмети на УКИМ носи 3 кредити, односно во вториот семестар студентот освојува вкупно 15 кредити (ЕКТС) од трите предмети од двете изборни листи.

Наставата по изборните предмети се организира само доколку за одделен предмет се пријават најмалку 5 кандидати. Во спротивно, наставата се организира според менторски систем.

3. Изборниот предмет од Универзитетска листа на слободни изборни предмети на УКИМ можат да го избираат студентите од други студиски групи на УКИМ, а можат и студентите запишани на вториот циклус студии по *Македонистика со комуникологија*.

Студентот, во првиот семестар, треба да изготви еден (1) самостоен труд (семинарска работа) за кој добива 2 кредити за самостојна работа.

Семинарската работа и магистерскиот труд се внесуваат во *Системот за анализа и пронаоѓање плагијати во трудови (plagijati.mon.gov.mk)*.

Наставата на втор циклус студии е интерактивна. Студентите активно учествуваат во наставата преку усни презентации, дискусии, коментари, подготовка на есеи и семинарски работи, учествуваат на тркалезни маси и работилници.

### **Наставно-научен и соработнички кадар**

Наставниот кадар го сочинуваат научните работници во Институтот за македонски јазик со научен степен доктор на науки. Во изведувањето на наставата како визитинг-професори и експерти по одделни прашања ќе бидат вклучени професори надвор од Институтот, а се предвидуваат гостувања на еминентни професори од земјава и од странство, специјалисти по одредени прашања. Притоа ќе се користат можностите

што прозлегуваат од договорите за соработка меѓу Институтот за македонски јазик и домашните и странските институции.

Список на наставниот кадар што предава:

д-р Снежана Велковска, редовен професор: *Лексикологија и лексикографија; Македонска фразелологија, Терминологија*

д-р Снежанка Веновска-Антевска, редовен професор: *Комуникологија; Правопис и правоговор, Нормата и развојот на јазикот, Македонскиот јазик во XIX век, Текстурална лингвистика*

д-р Лилјана Макаријоска, редовен професор: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања; Зборообразување, Историско зборообразување на македонскиот јазик, Јазикот и средновековната култура, Историска лексикологија*

д-р Лидија Тантуровска, редовен професор: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија; Морфолошки особености на македонскиот стандарден јазик, Стилистика, Македонскиот јазик во XIX век, Психолингвистика, Јазична редакција на стручен текст, Македонскиот јазик како странски и како немајчин, Македонскиот јазик и европската интеграција*

д-р Убавка Гајдова, редовен професор

*Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија; Дијалектите на македонскиот јазик и географската лингвистика, Македонскиот јазик меѓу балканските јазици*

д-р Симона Груевска-Маџоска, редовен професор: *Лексикологија и лексикографија, Стилистика, Семантика, Социолингвистика, Култура на говор*

д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, редовен професор: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања; Урбана дијалектологија, Македонскиот јазик во народното творештво, Етнолингвистика, Лингвистичка антропологија*

д-р Александра Ѓуркова, редовен професор: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија, Синтакса на македонскиот јазик (синхронија и дијахронија), Поетика, Социолингвистика*

д-р Елка Јачева-Улчар, редовен професор: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија; Основи на ономастичките проучувања, Ономастичките проучувања во Македонија*

д-р Веселинка Лаброска, редовен професор: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија; Фонологија, Основи на фонетски истражувања,*

*Морфосинтаксичките особености на јужнословенските јазици, Јазикот и лингвистиката, Современи лингвистички теории*

д-р Катица Трајкова, редовен професор: *Лексикологија и лексикографија; Македонското книжевно наследство, Лексиката на македонските средновековни ракописи*

д-р Олгица Додевска-Михајловска, редовен професор: *Лексикологија и лексикографија; Зборообразување, Споредбено зборообразување на словенските јазици, Терминологија*

д-р Гоце Цветановски, редовен професор: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања; Методи и техники на теренските истражувања на јазикот, Етнолингвистика, Лингвистичка антропологија, Деловна кореспонденција*

д-р Мери Цубалевска, редовен професор: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања; Зборообразување, Споредбено зборообразување на словенските јазици, Историско зборообразување*

д-р Елена Јованова-Грујовска, вонреден професор: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања, Зборообразување, Споредбено зборообразување на словенските јазици, Терминологија*

д-р Еленка Стоевска-Денчова, редовен професор: *Лексикологија и лексикографија; Урбана дијалектологија, Македонскиот јазик во народното творештво, Етнолингвистика, Лингвистичка антропологија*

д-р Весна Миовска, доцент: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија*

д-р Весна Костовска, доцент: *Комуникологија*

д-р Мери Момировска, доцент: *Комуникологија*

д-р Фани Стефановска-Ристевска, доцент: *Комуникологија*

Во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, како наставо-научен кадар работат вкупно 19 професори. Од нив 14 научни работници се со највисокото научно звање научен советник/редовен професор, 1 е со звање виш научен соработник/вонреден професор и 4 се научни соработници/доценти. Помошнонаставниот научен кадар којшто учествува во наставата на вториот циклус студии се состои од тројца асистенти-истражувачи, и тоа:

м-р Снежана Петрова-Цамбазова, асистент: *Македонскиот јазичен систем - синхронија и дијахронија*

м-р Катица Топлиска-Евроска, асистент: *Лексикологија и лексикографија*

м-р Христина Андоновска, асистент: *Методологија на лингвистичките и антрополошките проучувања*

Во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје работат вкупно 26 вработени со полно работно време.

Соодносот со бројот на студентите со бројот на наставниците на студиската програма: 2011/2012 – 22 студенти, а 19 професори; во учебната 2012/2013, 16 студенти на 19 професори, 2013/2014 запишани 6 студенти на 22 наставници, 2014/2015 запишани 3 студенти на 22 наставници.

Покриеноста на наставните предмети.

Според програмата задолжителни се 4 предмети.

Задолжителни предмети	Број на наставници
1. Методологија на лингвистичките и антрополошките истражувања	5
2. Македонски јазичен систем – синхронија и дијахронија	6
3. Лексикологија и лексикографија	5
4. Комуникологија	4

Во рамките на вториот семестар се понудени 42 изборни предмети кои ги покриваат 24 наставници.

Во рамките на задолжителниот предмет, секој наставник има од 4 до 6 часа, а во рамките на изборните предмети бројот на часови варира во зависност од избраните предмети.

### **Наставно-образовна дејност**

Наставно-образовната дејност се оценува според:

- Болоњската декларација (ЕКТС-систем на оценување);
- Наставата се одвива по пат на предавања и презентации, со примена на интерактивен метод и со изработка на семинарски работи;
- Во наставата се користи проектор за презентации;
- Знаењата се проверуваат преку завршен испит (од четирите задолжителни предмети, само еден се полага и писмено и усно, а останатите само усно, како и изборните предмети);

– Во последните 5 години на вториот циклус студии се запишале 47 студенти, а магистрирале вкупно 6, додека на третиот циклус студии се запишале 3 студенти;

– Во последните 5 години се пријавени 2 докторски дисертации;

## Студенти

Број на новозапишани студенти во однос на предвидените квоти во последните пет години

Според годишните извештаи од службата за студентски прашања во последните 5 години се запишале вкупно 47 постдипломци.

Запишани студенти во година по години

академска година	запишани студенти во година		
	државна квота	кофинансирање	вкупно
2011/2012	22	/	22
2012/2013	16	/	16
2013/2014	6	/	6
2014/2015	3	/	3
вкупно	47		47

Вкупен број на запишани студенти според националност по години

националност	Македонци	Албанци	Турци	Власи	Роми	Срби	Бошњаци	други
2011/2012	22							
2012/2013	16							
2013/2014	5	1						
2014/2015	3							

Облици во кои студентите учествуваат во оценувањето на квалитетот на наставно-образовниот процес

Поаѓајќи од одговорноста за квалитетот и начинот на изведување на постојните студиската програма на постдипломските студии „Македонистика со комуникологија“ во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, квалитетот на наставата се надгледуваше со помош на студентска анкета. Анализата се спроведе по електронски пат, по завршувањето на наставната програма. Таа е достапна на веб-страницата на Институтот. Наставниот кадар е задолжен да ги следи забелешките со цел да се подобрат посочените недостатоци. За да биде поуспешен процесот на евалуација треба наставниците и соработниците да ја извршуваат евалуацијата по последниот одржан час од семестарот и тоа да биде услов за да го заверат семестарот студентите, така процесот на евалуацијата на секоја студиска година ќе биде успешен и со голем одзив. Анкетата треба да содржи прашања за асистентот, за наставникот и за предметот.

#### Видови студентски активности

Во рамките на постдипломските студии, студентите изработуваат семинарски и проектни задачи од избраната научна област, учествуваат во работата на научноистражувачките проекти итн.

#### Учество на студентите во управувањето

Студентите имаат свој претставник во Научниот совет на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, како и свој член во Комисијата за самоевалуација и обезбедување на квалитетот на наставата.

#### Просторни и материјални ресурси

За изведување на наставата ќе се користат просториите на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, кој се наоѓа на ул. „Григор Прличев“ бр. 5 со вкупна квадратура од 2534 m<sup>2</sup>, Институтот располага со амфитеатар со 120 седишта, сала за состаноци (60 m<sup>2</sup>), со 30 седишта, поврзана со интернет, седум училници (шест од 25 m<sup>2</sup> и една од 40 m<sup>2</sup>). Во Институтот има 24 кабинети (секој по 15 m<sup>2</sup>), библиотека од 70 m<sup>2</sup>, читална од 15 m<sup>2</sup>. Институтот располага со соодветна опрема (постојана интернет-врска и компјутерска опрема).

Институтот за македонски јазик располага со сопствена библиотека со богат библиотечен фонд од научни книги, научни списанија, научна документација и сопствени изданија (повеќе од 10 000). Библиотеката редовно се збогатува со

релевантна домашна и странска научна литература од научните подрачја застапени во наставниот план и наставните програми на студиската програма.

## **Логистика**

### *Организацијата на студентските служби*

Во Институтот, студентската служба е составена од Одбор за втор циклус студии составен од 3 члена, администратор на постипломските студии, одговорен сметководител и архивар.

### *Услуги во библиотеката*

Институтот поседува богата библиотека со научни изданија (иако во последните години послабо се надополнува со нови наслови, поради финансиски причини) од која студентите непречено можат да изнајмуваат книги, а од страна на библиотекарот и на редовната настава се информираат за новите изданија.

## **Надворешна соработка**

Во рамките на надворешната соработка, Институтот соработува со Министерството за образование и наука на РМ, Министерството за култура на РМ и до други сродни научни институции.

Во врска со билатералната соработка во последните 5 години, Институтот учествувал во два билатерални проекти: Словенскиот суфикс *-ина* во топонимскиот и дијалектниот фонд на македонскиот и на словенечкиот јазик (македонско-словенечки проект) и Фонетско-фонолошки истражувања во македонскиот и во словенечкиот јазик

Дипломираните постдипломци повремено учествуваат во работата на научноистражувачките проекти.

## **Научноистражувачка дејност**

За научноистражувачката дејност во Институтот за македонски јазик зборуваат следните податоци:



Во Институтот за македонски јазик се печатат и научните списанија „Македонски јазик“ , „Македонистика“; едициите: „Посебни изданија“, „Стари текстови“, „Јазикот наш денешен“ и одделни изданија од проектите. Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ има развиено богата издавачка дејност од областа на македонскиот јазик почнувајќи од 1953 година. Станува збор за дела што имаат голема научна вредност и што се високо оценети во светски рамки од областа на историјата, дијалектологијата, лексикологијата, ономастиката, современиот јазик и др. области каде што е истражуван македонскиот јазик.

Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ поседува голем број сопствени изданија.

Број на публикации во последните 5 години: 39.

Вкупен број пријавени проекти во последните 5 години: 19.

Вкупен број реализирани проекти во последните 5 години: 12.

Вкупен број организирани научни собири во последните 5 години: 8.

Учество на научни работници на Институтот на семинари, конференции, научни собири (домашни и меѓународни) во последните 5 години:

домашни: 12,

меѓународни: 64.

Број на објавени научни трудови во списанија, зборници и др. 291.

Број на објавени монографски трудови: 36.

### **Организација на научни собири во последните пет години:**

1. Научен собир Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (Што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот), Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 25–26. 2. 2010.

2. Конференција и заседание на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 28–29. 10. 2010.

3. „Современите лингвистички истражувања во македонистиката и придонесот на македонските лингвисти во стабилизацијата и во стандардизацијата на јазичната норма на македонскиот јазик“, Денови на Б. Корубин, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 11–12. 5. 2011.

4. „Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата“, Денови на Б. Корубин, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 10–11. 5. 2012.
5. „За македонските работи“, меѓународен симпозиум, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 25–26. 6. 2012.
6. „Значењето низ времето и просторот“, Денови на Благоја Корубин, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 22–23. 5. 2013.
7. Јазична трибина „Јазичното планирање во Република Македонија – состојби и перспективи“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 15. 10. 2013.
8. Научна конференција „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“, по повод 60 години на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 21–22. 11. 2013.
9. Меѓународен научен собир „Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците“, Прилеп-Битола 28. 2–2.3.2014.

### **Гостување на странски предавачи и домашни предавачи во странство**

Во зимскиот семестар (2013) како гостин-предавач од областа фонологија во задолжителниот предмет „Македонскиот јазичен систем – синхронија и дијахронија“ одржа предавање проф. д-р Ирена Савицка, истакнат фонетичар и фонолог од Универзитетот „Миколај Коперник“ од Торун, Република Полска.

Предавање одржа и проф. д-р Емил Хорак од Словачка, проф. д-р. Макеј Кавка од Република Полска на предметот „Комуникологија“.

### **Финансирање**

Финансирањето на постдипломските студии, во ЈНУ ИМЈ Крсте Мисирков Скопје се вржи на следниов начин:

1. Начин на остварување на приходи по основ на постдипломски студии (односно втор циклус) е по основ на уписнини (900 евра во денарска противвредност), по основ на приходи од уплати за испит (200,00 денари за испит), семинарски работи (200,00 денари за семинарски труд) и по основ на одбрани на

магистерски трудови (300 евра во денарска противвредност) и тоа исклучиво од партиципација на студентите.

2. Уделот на студентите во вкупниот приход е 100%.
3. Цена на чинење на студиите по студент за година (колку што траат постдипломските студии) е 900 евра во денарска противвредност на денот на уплатата.

### **Глава 3.**

Критериуми за избор и оценување на квалитетот на наставно-научниот кадар

- Профилот и квалификациите на научниот кадар, согласно со општите акти за избор и унапредување;
- Спроведувањето на усвоените универзитетски единствени критериуми за избор во наставно-научни звања;
- Бројот на предмети за секој циклус на студии и бројот на наставници и соработници со кои се реализира наставата;
- Пристапот на единицата за унапредување на знаењата на академскиот кадар;
- Соодносот помеѓу образованието и истражувањето;
- Оценката на студентите.

### **Мерки за подобрување на квалитетот**

- За да се подобри квалитетот во наставно-научниот процес Институтот за македонски јазик го поттикнува и го насочува младиот кадар кон истражувања во областите кон кои кадарот искажува афинитети.
- Во рамките на своите можности, младиот кадар учествува на конференции, трибини, семинари и работилници во земјава и во странство.
- Во досегашната практика, Институтот поканува да одржат предавања визитинг-професори кои претстојуваат во земјава по други поводи (студиски престои, учество на некоја конференција во земјава итн.).
- Нашите професори, во зависност од финансиските можности, учествуваат во работата на меѓународни и билатерални проекти, и со свои реферати учествуваат на меѓународни конференции, главно во Европа и во славистичките центри во светот.

– Во врска со подобрувањето на материјалниот статус и стимулирање на академскиот кадар, а со оглед на ограничените финансии, Институтот е секогаш отворен за соработка со други сродни институции, како и со бизнис-заедницата.

– Институтот поседува доволно простор за изведување на научноистражувачка и наставна работа, но нема доволно финансиска поддршка за осовременување на информатичката опрема, како и набавка на нова литература.

Институт за македонски јазик  
„Крсте Мисирков“ □ Скопје  
Датум -----

---

**Назив на предметот**

**Студиска програма**

**Семестар**

**Име и презиме на професорот кој ги држи предавањата**  
**Професор**

**А Н К Е Т А**

Прашања	Внесете X во соодветното квадратче					Легенда: 10 = одличен 5 = незадоволителен				
	10	9	8	7	6	5				

1. Подготвеност за предавањата
2. Квалитет на изведувањето на наставата
3. Редовност на часовите и рационално искористување на времето
4. Достапност за консултации и комуникација
5. Однос кон студентот
6. Обезбеденост на соодветен материјал за учење и полагање на испитот
7. Моето присуство на наставата беше:

100–80 %    80–60 %    60–40 %    40–20 %    20–0 %

**ЗАБЕЛЕШКА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ПРЕДМЕТОТ:**

**КОМЕНТАР:**

**Заклучок на Извештајот**

Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ има солидни услови за изведување на втор и трет циклус студии, односно има добри просторни и технички

можности за изведување на наставата. Покрај тоа, располага со стручен академски кадар од областите што се истражуваат во Институтот за македонски јазик:

- историја на македонскиот јазик
- дијалектологија на македонскиот јазик
- ономастика на македонскиот јазик
- лексикологија и лексикографија
- граматика на македонскиот јазик
- социолингвистика
- стилистика
- македонскиот јазик како странски и како немајчин
- етнолингвистика и др.

За непречена наставно-научна работа, Институтот има соодветен административно-технички кадар.

Од досегашното искуство, може да искажеме задоволство од заинтересираноста на студентите, од нивното присуство на предавањата и на консултациите со професорите, од нивната заинтересираност за вклучување во работата на проектите на Институтот и од нивниот успех при полагањето на испитите. Но, мораме да забележиме дека постдипломците, и покрај уредно положените испити, сепак во мал број пријавуваат магистерски теми. Во таа насока, се дава препорака до наставниот кадар да им даде поголем поттик на постдипломците за изработка на магистерските трудови.

Исто така, мораме да забележиме дека бројот на запишани студенти секоја наставна година сè повеќе се намалува. Во оваа смисла, Институтот треба да вложи поголем напор за популаризација на вториот и третиот циклус студии меѓу целните групи студенти од прв (и втор) циклус студии, главно на филолошките, но и на останатите сродни факултети.

За подобрување на квалитетот на наставата, како и за постигнување континуитет на научниот кадар, од најголемо значење е да се прими млад кадар кој ќе ја продолжи дејноста на Институтот.

Во академската 2014/2015 година не беше спроведена анкета на студентите поради тоа што беше запишан мал број (само тројца студенти) со што не беше постигнат минималниот број за изведување настава (најмалку петмина студенти), односно часовите од предметите беа реализирани преку консултации.

Скопје, 23.4.2015 г.

Комисија:

проф. д-р Катица Трајкова (претседател)

проф. д-р Лилјана Макаријоска (член)

проф. д-р Еленка Стоевска-Денчова (член)

проф. д-р Симона Груевска-Маџоска (член)

проф. д-р Елка Јачева-Улчар (член)

доц. д-р Весна Костовска (член)

Благица Ангеловска (член од студентите)